

พรรคการเมือง : กู้การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนรุ่นใหม่
ในการเลือกตั้ง 2562*

POLITICAL PARTY: TO PROMOTE THE ACTIVE PARTICIPATION
OF THE YOUNG GENERATION IN 2562

กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์

kanjira Wijitwatcharak

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Thailand.

E-mail: kanjira9@gmail.com

บทคัดย่อ

การเลือกตั้งถือเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรมภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ขณะเดียวกันพรรคการเมืองถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยมีนโยบายและสมาชิกพรรคเป็นเครื่องมือหลักสำคัญในการนำเสนอสิ่งที่พรรคจะทำให้กับประชาชน ขณะเดียวกันนโยบายและสมาชิกพรรคก็กลายเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับประชาชน บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์พยายามที่จะชี้ให้เห็นถึงบทบาทของพรรคการเมืองที่เข้าไปมีส่วนในการสนับสนุนคนรุ่นใหม่ให้มีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งปี 2562 ผ่านนโยบายด้านการศึกษาและสมาชิกพรรคการเมือง ซึ่งจะกล่าวถึงเพียงพรรคประชาธิปัตย์ พรรคเพื่อไทย พรรคอนาคตใหม่ เนื่องจากทั้ง 3 พรรค ล้วนเป็นพรรคการเมืองที่มีความโดดเด่นในประเด็นของนโยบายด้านการศึกษาและสมาชิกพรรคการเมือง

คำสำคัญ: พรรคการเมือง, การมีส่วนร่วมทางการเมือง, นโยบายพรรคการเมือง, นโยบายด้านการศึกษาสมาชิกพรรคการเมือง, คนรุ่นใหม่

* Received 2 May 2019; Revised 17 May 2019; Accepted 17 May 2019.



Abstracts

The election is considered a political participation concretely under democracy. Meanwhile, the political party considered to be the person who played an important role in promoting the political participation of the people. By having a policy and party members as the main tool in the presentation of what the party will do to the public. "At the same time, policies and party members became something that promotes political participation to the people. Therefore, this article is intended to try to indicate the role of the political parties that took part in the support of new generation, involvement in politics in an election year 2562 through policy education and membership in political parties, which are mentioned only Democrats. Communist Party of a new future for Thailand because all 3 party are political parties that have outstanding on issues of educational policy and membership in political parties.

Keywords: Political Parties, Political Participation, Political Party, Education policy Membership in political parties, New Generation.

บทนำ

ประเทศไทยเข้าสู่การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในปี พ.ศ.2475 หลังจากการปฏิวัติสยามโดยคณะราษฎรเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 จากนั้นการเมืองไทยมีความผันผวนอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งมีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 นับเป็นการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรมในสังคมไทย แม้ว่าการเลือกตั้งครั้งดังกล่าวจะเป็นการเลือกตั้งโดย “ทางอ้อม” คือการให้ราษฎรเลือกผู้แทนตำบล และผู้แทนตำบลเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุชาติ ยิ้มประเสริฐ, 2551) กระทั่งปี พ.ศ. 2480 จึงมีการเลือกตั้ง “ทางตรง” เกิดขึ้นกล่าวคือประชาชนเป็นผู้ลงคะแนนเสียงเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยตนเองจนกระทั่งปัจจุบัน นับเป็นเวลา กว่า 86 ปี แม้ว่ารูปแบบในการเลือกตั้งในแต่ละวาระจะเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคมการเมืองไทยในแต่ละขณะ



ปัจจุบันการเลือกตั้งครั้งล่าสุดในประเทศไทยเพิ่งมีขึ้นทั่วประเทศเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 หลังจาก 8 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2554 ซึ่งการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2554 นั้น ทำให้ประเทศไทยได้มาซึ่งรัฐบาลพลเรือนนำโดยนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีคนที่ 28 ก่อนการเกิดรัฐประหาร และเมื่อเกิดการรัฐประหารขึ้นในปี พ.ศ.2557 จึงนับเป็นระยะเวลา 5 ปี หลังจากเกิดการรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 โดยคณะรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (คสช.) นำโดย พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 29 ของประเทศไทย ดังนั้น ปรากฏการณ์ทางสังคมที่สะท้อนให้เห็นถึงความตื่นตัวทางการเมืองของสังคมไทยในบรรยากาศการเลือกตั้งครั้งล่าสุดตามที่สำนักข่าวบีบีซีได้รวบรวมไว้ราว 7 ประการดังต่อไปนี้ 1) พรรคการเมืองมากที่สุด 2) ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเยอะที่สุด 3) ขอนแก่นครองแชมป์ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเยอะที่สุด 4) ประชาชนสับสนที่สุด 5) ประชาชนลงทะเบียนเลือกตั้งล่วงหน้ากว่า 2.75 ล้านคน 6) ใช้บัตรเลือกตั้งน้อยที่สุด 7) ยืดเวลาให้เข้าคูหาได้นานที่สุด (บีบีซี, 2562)

ขณะเดียวกันบริบทในสังคมไทยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก หรือ First time voter หรือ New voter หรือ Young voter ซึ่งในบทความนี้จะกล่าวถึงในนามของ “คนรุ่นใหม่” ที่เกิดตั้งแต่ พ.ศ. 2537 - พ.ศ. 2544 อยู่ในช่วงอายุ 18 - 25 ปี จำนวนมากกว่า 7.37 ล้านคน (ประชาไท, 2562) ซึ่งในส่วนนี้ รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ ก้องกีรติ ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของกลุ่มคนดังกล่าวไว้ว่า “สิ่งที่ทุกคนคาดการณ์ว่าจะมีบทบาทสำคัญในการเลือกตั้งครั้งนี้ ถ้าเราดูการแบ่งช่วงอายุของผู้เลือกตั้ง ผู้เลือกตั้งรุ่นใหม่มีความสำคัญแน่ แต่จริง ๆ ยังไม่ใช่กลุ่มที่มีปริมาณมากที่สุด คิดเป็นแค่ 14% แต่ 14% นี้ก็สำคัญแล้วในการที่จะไปโหวต (Vote) เทคะแนนให้พรรคใดพรรคหนึ่ง แต่เราจะเห็นความน่าสนใจ กลุ่มอายุ 18-25 ซึ่งเป็นผู้เลือกตั้งรุ่นใหม่ กับกลุ่มที่เรียกว่า Gen Y รวมกันแล้วจะเกิน 50% กลุ่มผู้เลือกตั้งรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่จะเทให้พรรคใหม่ ๆ พรรคที่เป็นพรรคของคนรุ่นใหม่ กลุ่ม Gen Y มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนการตัดสินใจได้ จะมีแนวโน้มการโหวต (Vote) ที่สวิง (Swing Voter) ไม่ได้ยึดมั่นว่าจะต้องเลือกพรรคเดิม ๆ เป็นช่วงของคนวัยทำงานรุ่นใหม่ ดังนั้น ก็จะเป็นคะแนนเสียงที่สวิง (Swing Voter) มาเหมือนกัน”

ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้นบทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์พยายามที่จะชี้ให้เห็นถึงบทบาทของพรรคการเมืองที่เข้าไปมีส่วนในการสนับสนุนคนรุ่นใหม่ให้มีส่วนร่วมทางการเมือง



ในการเลือกตั้งปี 2562 ผ่านนโยบายด้านการศึกษาและสมาชิกพรรคการเมือง ซึ่งในบทความนี้จะกล่าวถึงเพียงพรรคประชาธิปัตย์พรรคเพื่อไทย พรรคอนาคตใหม่ เนื่องจากทั้งสามพรรคล้วนเป็นพรรคการเมืองที่มีความโดดเด่นในประเด็นของนโยบายด้านการศึกษาและสมาชิกพรรคการเมือง

พรรคการเมือง: หน้าที่และบทบาทของพรรคการเมือง

พรรคการเมือง (Political Party) มีรากศัพท์จากภาษาละตินว่า Par ซึ่งแปลว่า “ส่วน” ดังนั้นพรรคการเมืองจึงหมายถึง ส่วนของประชากรภายในประเทศ หมายถึงการที่แยกประชากรออกเป็นส่วน ๆ ตามความคิดเห็นและประโยชน์ได้เสียทางการเมือง พรรคการเมืองถือเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในระบบการเมือง เพราะพรรคการเมืองเป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่ประกอบด้วยบุคคลจำนวนมาก ที่มีภารกิจที่จะไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน พรรคการเมืองเป็นสื่อกลางที่จะเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับรัฐบาล ถือเป็นแบบแผนใหม่และเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะชักนำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง (ณัชชาภัทร อุ่นตรงจิตร, 2552)

การจัดตั้งพรรคการเมืองของไทยส่วนใหญ่เป็นการจัดตั้งตามทฤษฎีการจัดองค์กรการ คือ มีผู้นำเป็นผู้ก่อตั้งและเปิดรับสมาชิกเพื่อเข้ามาสนับสนุนบารมีของผู้นำ ผู้นำพรรคมักเป็นสัญลักษณ์ที่มีความสำคัญต่อพรรคมากกว่าอุดมการณ์หรือนโยบายของพรรค (วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ และ สุขุม นวลสกุล, 2543) ดังนั้นพรรคการเมืองจึงเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในระบบการเมือง เนื่องจากเป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่ประกอบด้วยบุคคลจำนวนมาก อาจเรียกได้ว่าเป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่จัดตั้งขึ้นท่ามกลางความหลากหลายของบุคคลที่เข้ามาเป็นสมาชิก แต่มีภารกิจที่จะไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน ซึ่งเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับรัฐบาล ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะชักนำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

หน้าที่และบทบาทของพรรคการเมือง

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าพรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในระบบการเมือง เป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่รวมตัวขึ้นจากผู้คนอันมีที่มาจากหลากหลายบริบท พื้นที่ทั้งเศรษฐกิจและสังคม ขณะเดียวกันพรรคการเมืองยังมีบทบาทเป็นองค์กรกลางที่เชื่อมโยงความหลากหลายทางเจตนารมณ์เข้าด้วยกัน ดังนั้นการเลือกพรรคการเมืองที่มี



นโยบายตรงกับความต้องการของประชาชน จึงทำให้หน้าที่และบทบาทของพรรคการเมือง โดยทั่วไปตามที่ รัชชาภัทร อุ่นตรงจิตร ได้ชี้ให้เห็นดังต่อไปนี้ (รัชชาภัทร อุ่นตรงจิตร, 2552)

1. ประกาศหรือแถลงนโยบายหลักของพรรคการเมือง เพื่อที่ประชาชนจะได้นำไปศึกษาพิจารณา เพื่อตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง

2. ปลุกเร้าและแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในช่วงการหาเสียงเลือกตั้ง พรรคการเมืองมีบทบาทสำคัญในการสร้างหรือปลุกเร้าความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชน

3. ส่งผู้แทนเข้าสมัครรับเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง

4. จัดตั้งรัฐบาล หากได้รับเสียงข้างมากในรัฐสภา และปฏิบัติภารกิจตามนโยบายที่ได้วางไว้ และเลือกข้าราชการระดับสูง

5. ควบคุมรัฐบาล หากไม่สามารถได้เสียงข้างมากในรัฐสภา อาจต้องทำหน้าที่พรรคฝ่ายค้าน คอยควบคุมการทำงานของรัฐบาล โดยการตั้งกระทู้ถาม หรือเสนอญัตติไม่ไว้วางใจ รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเป็นรายกระทรวงหรือคณะ นอกจากนี้ยังสามารถวิจารณ์การทำงานของรัฐบาลผ่านทางสื่อมวลชน การประชุมสัมมนา และช่องทางอื่น ๆ เพื่อควบคุมไม่ให้รัฐบาลใช้อำนาจตามอำเภอใจ

6. ประสานระหว่างกลุ่มผลประโยชน์กับรัฐบาล โดยการพยายามเสนอข้อเสนอของกลุ่มผลประโยชน์ของตนเอง และใกล้เคียงผลประโยชน์ให้ได้เพื่อผลประโยชน์ของชาติ และในขณะเดียวกันต้องไม่ขัดกับผลประโยชน์ของกลุ่มตัวเองให้ได้มากที่สุด

นอกจากนี้ วิทยา นภาศิริกุลกิจ และ สุรพล ราชภัณฑารักษ์ ได้ชี้ให้เห็นถึงหน้าที่และบทบาทของพรรคการเมืองไว้อย่างครอบคลุม และมีความสอดคล้องกับบทบาทพรรคการเมืองในประเทศไทยไว้มาก 12 ประการดังนี้ (วิทยา นภาศิริกุลกิจ และสุรพล ราชภัณฑารักษ์, 2539)

1. หน้าที่เลือกสรรบุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้ง เป็นหน้าที่พรรคการเมืองทั่ว ๆ ไป เพื่อพรรคจะได้เข้าไปมีโอกาสควบคุมการใช้อำนาจหน้าที่ตำแหน่งนั้น ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายพรรค หน้าที่ในการเลือกสรรบุคคลเข้ารับสมัครรับเลือกตั้งนี้นับเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยประชาชนในการเลือกตั้ง เพราะบุคคลที่พรรคคัดเลือกให้เข้าสมัครรับเลือกตั้งนั้น ได้รับการพิจารณาถ้อยแถลงโดยพรรคการเมืองมาแล้วว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถหรือเหมาะสมกับตำแหน่ง ประเทศที่มีพรรคการเมืองที่มั่นคง ประชาชนผู้เลือกตั้งจะไม่คำนึงถึงตัวบุคคล แต่



พิจารณาถึงพรรคการเมืองว่าพรรคใด จะรักษาผลประโยชน์ของเขาหรือมีแนวนโยบายตรงกับความคิดเห็นของเขามากกว่า

2. หน้าที่เสนอนโยบาย ซึ่งประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข คือ การแสดงออกซึ่งนโยบายการปกครองบ้านเมืองว่าจะดำเนินไปในทางใด ในกรณีนี้พรรคจะแสดงอุดมการณ์หรือหลักการพื้นฐานที่พรรคยึดถือ เช่น ในทางการเมือง พรรคยึดถือลัทธิใด รูปแบบการปกครองแบบใด ฯลฯ นอกจากนั้น พรรคจะชี้ให้เห็นถึงปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ โดยยกประเด็นต่าง ๆ เช่น การศึกษา เศรษฐกิจ การต่างประเทศ ฯลฯ รวมทั้งข้อขัดแย้งต่าง ๆ มาอภิปราย แล้วเสนอเป็นนโยบายเพื่อที่จะแก้ไข หรือ จัดการกับปัญหา นโยบายหรือโครงการที่พรรคการเมืองเสนอต่อประชาชนนี้ ย่อมเป็นการผูกมัดหรือเป็นคำมั่นของพรรคการเมืองที่จะต้องปฏิบัติเมื่อพรรคได้อำนาจ ฉะนั้น ประชาชนก็จะยึดเอานโยบายหรือโครงการต่าง ๆ ที่พรรคประกาศเป็นส่วนหนึ่งสำหรับวินิจฉัยในการเลือกตั้ง การเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งสังกัดพรรคการเมืองจึงย่อมมีประโยชน์กว่าการเลือกตั้งผู้สมัครเป็นอิสระ เพราะเท่ากับเป็นการเลือกตั้งตัวบุคคลที่จะเข้ามาบริหารประเทศและดำเนินนโยบายที่จะใช้บริหารประเทศไปพร้อมกัน เมื่อสมาชิกของพรรคได้รับเลือกตั้งเข้าไปในรัฐสภา ก็ย่อมมีสิทธิที่จะได้จัดตั้งรัฐบาล หัวหน้าพรรคหรือผู้นำพรรคก็จะมีโอกาสดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และนำเอานโยบายของพรรคที่ประกาศไว้ต่อประชาชนมาเป็นนโยบายในการบริหารประเทศ

3. หน้าที่สื่อกลางระหว่างประชาชนกับองค์กรของภาครัฐ เพื่อรับรู้ปัญหาและความต้องการของประชาชน และถ่ายทอดความต้องการของประชาชนไปยังองค์กรของรัฐ

4. หน้าที่ในการจัดตั้งรัฐบาล เมื่อพรรคใดชนะเลือกตั้งหรือได้เสียงข้างมาก พรรคการเมืองนั้นก็จะมีหน้าที่จัดตั้งรัฐบาล พรรคที่ได้เสียงข้างมากในรัฐสภาก็มีหน้าที่คัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกการบริหารประเทศ ซึ่งโดยปกติหัวหน้าพรรคและผู้นำระดับสูงของพรรคจะไปดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยมีรัฐมนตรีและสมาชิกอื่น ๆ ในพรรคเป็นผู้สนับสนุน หรือให้คำแนะนำแก่พรรคในการดำเนินนโยบายของรัฐบาล

5. หน้าที่ในฐานะพรรคฝ่ายค้าน พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกน้อยหรือไม่ได้เข้าร่วมในการจัดตั้งรัฐบาล ก็จะทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้าน โดยมีหน้าที่ในการวิจารณ์การบริหารงานของรัฐบาล ชี้ข้อบกพร่องในการดำเนินงานของรัฐบาล คอยท้วงติงหรือคัดค้านการกระทำที่ไม่ชอบหรือขัดต่อมติของมหาชน



6. ปลุกเร้าให้ประชาชนเกิดความสนใจทางการเมือง โดยการชักชวนให้เข้าเป็นสมาชิก หรือให้การสนับสนุนในด้านการเงิน และเป็นช่องทางให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมือง
7. พรรคการเมืองช่วยให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ
8. พรรคการเมืองช่วยทำให้กลไกทางการเมืองดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกัน
9. พรรคการเมืองช่วยผดุงรักษาอำนาจในการปกครองให้สืบต่อเนื่องกัน และถ่ายทอดอำนาจเป็นไปอย่างถูกต้องตามครรลอง
10. พรรคการเมืองช่วยประสานประโยชน์ของกลุ่มชนในสังคม
11. พรรคการเมืองเป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน
12. พรรคการเมืองช่วยพัฒนาการเมือง และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและส่งเสริมประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและสร้างเสถียรภาพทางการเมือง เนื่องจากพรรคการเมืองมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ประชาชนสนับสนุนความคิดเห็นและนโยบายพรรคให้มากที่สุด

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) สามารถทำความเข้าใจได้ว่าเป็นการที่ประชาชนภายในประเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนประเทศของตน ซึ่งการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมอย่างที่สุด คือ การเลือกตั้ง แต่อย่างไรก็ตามมีการรวบรวมนิยามความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากนักรัฐศาสตร์หลายท่าน อาทิ Weiner ได้สรุปความหมายหรือให้คำนิยามว่า “การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การกระทำใด ๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นโดยความเต็มใจ ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ไม่ว่าจะมีการจัดอย่างเป็นระเบียบหรือไม่ และไม่ว่าจะเป็นการชั่วคราวหรือต่อเนื่องกัน จะใช้วิธีที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้ผลในการที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐ หรือต่อการบริหารงานของรัฐ หรือการเลือกผู้นำทางการเมือง ไม่ว่าจะในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติก็ตาม” (จงพิศ สิทธิพงษ์, 2556)

นอกจากนี้ H.Nie และ Verba ได้ให้นิยามว่า “การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง กิจกรรมทางกฎหมายของพลเมืองที่มีจุดมุ่งหมายที่จะมีอิทธิพลในการเลือกกำหนดบุคคลใน



วงการรัฐบาล หรือกอดันรัฐบาล ให้กระทำตามที่พลเมืองผู้นั้นหรือกลุ่มนั้นต้องการ” (จงพิศ สิทธิพงษ์, 2556)

คนรุ่นใหม่: การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560

ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไว้อย่างชัดเจน ผ่านการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี 2560 ซึ่งประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 134 ตอนที่ 40 ก หมวดที่ 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย ตามมาตรา 50 บุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ และสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งให้ความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(3) ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

(4) เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาภาคบังคับ

(5) รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

(6) เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่ก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม

(7) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

(8) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม

(9) เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ

(10) ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

ขณะเดียวกันได้กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ในมาตรา 95 บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง



(1) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือกตั้ง

(3) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง หรือมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักร จะขอลงทะเบียน เพื่อออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ณ สถานที่และตามวันเวลา วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยมิได้แจ้งเหตุอันสมควรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาจถูกจำกัดสิทธิบางประการตามที่กฎหมายบัญญัติ

ดังนั้นการเลือกตั้งจึงถือเป็นหน้าที่ของประชาชนไทยที่มีกำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญ ขณะเดียวกันได้มีการกำหนดอายุเริ่มต้นของผู้ที่สามารถลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในการเลือกตั้ง คือ ผู้มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือกตั้ง ขณะเดียวกันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี 2560 จึงเป็นรัฐธรรมนูญที่ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการเลือกตั้ง หากเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี 2550 ที่กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งการกำหนดอายุตามรัฐธรรมนูญฉบับ ปี 2550 นั้น ทำให้ผู้มีอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ภายหลังวันที่ 1 มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง แต่ก่อนถึงวันเลือกตั้ง ไม่มีสิทธิในการลงคะแนนเสียง และยังทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่น ๆ ได้ เช่น การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เพราะผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายจะต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ ขณะเดียวกันรัฐธรรมนูญฉบับปี 2560 ทำให้ผู้มีอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ก่อนถึงวันเลือกตั้งทั้งผู้ที่อายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ก่อนหรือหลังวันที่ 1 มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง สามารถใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ทั้งสิ้น (อรณิษฐ์ รุ่งจิพานนท์, 2561)



พรรคการเมือง: กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนรุ่นใหม่ในการเลือกตั้ง 2562

การเลือกตั้งในประเทศไทยที่เปิดโอกาสให้มีการตั้งพรรคการเมืองเพื่อแข่งขันกันครั้งแรกเกิดขึ้นในปี พ.ศ.2489 ดังนั้นนโยบายและสมาชิกพรรคจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะดึงดูดคะแนนเสียงจากประชาชนตั้งแต่ระดับพื้นที่จนกระทั่งถึงระดับประเทศได้ ขณะเดียวกันการเลือกตั้งในปี 2562 นี้ ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญในประเด็นของนโยบายพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการลงคะแนนเสียงของประชาชน จากผลการสำรวจความคิดเห็นครั้งที่ 5 ของสถาบันพระปกเกล้า ในหัวข้อนโยบายอะไรโดนใจประชาชนและผู้สมัคร/พรรค/และว่าที่นายกแบบไหนที่นั่งในใจและเข้าตา พบว่าเกณฑ์สำคัญมาก ที่ประชาชนจะเลือกพรรคการเมือง คือนโยบายของพรรค ร้อยละ 64 แนวทางการดำเนินการทางการเมืองของพรรค ร้อยละ 53.7 อุดมการณ์/เจตนารมณ์ของพรรค ร้อยละ 51.2 ซึ่งในสัดส่วนที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นการสำรวจจากประชากรทั่วประเทศโดยมีการจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา ซึ่งในส่วนของอายุนั้น มีสัดส่วนอายุของคนรุ่นใหม่ คือ 18-25 ปี อยู่ที่ร้อยละ 11.6

ขณะที่ผลการสำรวจความคิดเห็นในครั้งที่ 4 ของสถาบันพระปกเกล้า ในหัวข้อปัจจัยในการเลือกผู้สมัคร/พรรค คุณลักษณะของนายกรัฐมนตรีที่พึงประสงค์และความมุ่งมั่นในการเลือกตั้ง พบว่าปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตคือ มีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม ร้อยละ 80.5 มีวิสัยทัศน์และความคิดที่ก้าวหน้า ร้อยละ 74.2 มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในพื้นที่ ร้อยละ 47.8 สามารถนำเงินมาพัฒนาท้องถิ่น ร้อยละ 50.1 ความสามารถในการแก้ไขพื้นที่ ร้อยละ 60.6 ซึ่งในสัดส่วนที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นการสำรวจจากประชากรทั่วประเทศโดยมีการจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา ซึ่งในส่วนของอายุนั้น มีสัดส่วนอายุของคนรุ่นใหม่ คือ 18-25 ปี อยู่ที่ร้อยละ 11.7

นอกจากนี้จากผลการสำรวจความคิดเห็นครั้งที่ 3 ของสถาบันพระปกเกล้า ในหัวข้อเกณฑ์การตัดสินใจ การยอมรับผลการเลือกตั้ง และความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการการเลือกตั้ง จากผลการสำรวจแสดงให้เห็นถึงช่องทางในการติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งถึง 7 ช่องทาง มีสัดส่วนดังต่อไปนี้ โทรทัศน์ ร้อยละ 51.8 อินเทอร์เน็ต/โซเชียลมีเดีย ร้อยละ 37 คำบอกเล่าของบุคคล ร้อยละ 5.3 วิทยุ ร้อยละ 3.1 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 2.3 หอกระจายข่าว ร้อยละ 0.3 पोสเตอร์หาเสียง ร้อยละ 0.3 ขณะเดียวกันจากผลการสำรวจยังชี้ให้เห็นอีกว่า ประชาชนที่อยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 18-25 ปี เป็นกลุ่มที่มีความสนใจเกี่ยวกับการ



เลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 7.34 และเป็นกลุ่มที่มีช่วงอายุในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งทางอินเทอร์เน็ต/โซเชียลมีเดียถึงร้อยละ 73.2

ดังนั้นจากข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงประเด็นสำคัญประการหนึ่งถึงบริบททางสังคมที่มีส่วนเข้าไปนิยาม “คนรุ่นใหม่” ที่อยู่ในช่วงอายุ 18-25 ปี ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงนโยบายของพรรคการเมืองที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับบุคคลที่อยู่ในข่ายดังกล่าวในฐานะผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก หรือ First time voter หรือ New voter หรือ Young voter คือนโยบายด้านการศึกษา เนื่องจากผลการสำรวจความคิดเห็นครั้งที่ 3 ของสถาบันพระปกเกล้า ในหัวข้อเกณฑ์การตัดสินใจ การยอมรับผลการเลือกตั้ง และความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการการเลือกตั้ง ในประเด็นการให้ความสำคัญกับนโยบายด้านต่าง ๆ ของประชาชนจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า คนรุ่นใหม่ ที่อยู่ในช่วงอายุ 18-25 ปี ให้ความสำคัญกับนโยบายด้านการศึกษาถึงร้อยละ 22.3 ขณะที่ประชาชนช่วงอายุ 26-35 ปี อยู่ที่ร้อยละ 12.2 ส่วนประชาชนช่วงอายุ 46-60 ปี อยู่ที่ร้อยละ 8.4 ส่วนประชาชนช่วงอายุ 36-45 ปี อยู่ที่ร้อยละ 6.4 ส่วนประชาชนที่อายุ 60 ปีขึ้นไป อยู่ที่ร้อยละ 5.7

ส่วนผลการสำรวจความคิดเห็นครั้งที่ 5 ของสถาบันพระปกเกล้า ในหัวข้อนโยบายอะไรโดนใจประชาชนและผู้สมัคร/พรรค/และว่าที่นายกแบบไหนที่นั่งในใจและเข้าตา ในประเด็นนโยบายแบบไหนที่โดนใจประชาชน โดยจำแนกตามกลุ่มอายุพบว่า คนรุ่นใหม่ ที่อยู่ในช่วงอายุ 18-25 ปี ให้ความสนใจกับนโยบายเรียนฟรีถึงปริญญาตรี ถึงร้อยละ 19.6 เพิ่มค่าจ้างแรงงาน ร้อยละ 16.8 ปฏิรูปคุณภาพการศึกษา ร้อยละ 13.4

ดังนั้นจากข้อมูลข้างต้นเป็นส่วนที่ชี้ให้เห็นถึงการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง 2562 ที่ออกมาในรูปแบบการสำรวจซึ่งในบทความนี้ขอให้ความสนใจที่จะกล่าวถึงบทบาทของพรรคการเมืองที่มีส่วนเข้าไปส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนรุ่นใหม่ผ่าน 2 ประเด็น คือ นโยบายด้านการศึกษา และ สมาชิกพรรคการเมือง ดังต่อไปนี้



พรรคการเมือง: นโยบายด้านการศึกษา

“พรรคการเมืองช่วยพัฒนาการเมือง และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและส่งเสริมประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและสร้างเสถียรภาพทางการเมือง เนื่องจากพรรคการเมืองมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ประชาชนสนับสนุนความคิดเห็นและนโยบายพรรคให้มากที่สุด”

นโยบายด้านการศึกษา นับเป็นนโยบายของพรรคการเมืองที่ยังประโยชน์โดยตรงต่อคนรุ่นใหม่ที่อยู่ในช่วงอายุ 18-25 ปี แต่จากการสำรวจข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นของความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อนโยบายด้านการศึกษาของพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง 2562 นั้น พบว่ามีข้อถกเถียงที่เกิดจากคนรุ่นใหม่ในประเด็นของนโยบายดังกล่าวค่อนข้างน้อยมาก หรือแทบจะไม่พบเลย แต่ขณะเดียวกันจากการสำรวจพบว่าผู้ที่มีบทบาทในการแสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในประเด็นของนโยบายด้านศึกษานั้นกลับเป็นนักวิชาการด้านการศึกษา อาทิ ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ ตัวแทนภาคีเพื่อการศึกษาไทยและประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ได้ชี้ให้เห็นถึงประเด็นปัญหาการศึกษาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยราว 3 ประการ คือ 1.คุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนตกต่ำ 2.ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาสูง 3.ประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรต่ำ ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาที่สะท้อนผ่านเวทีชวนพรรคร่วมคิด พลิกห้องเรียน เปลี่ยนไทยทันโลก เมื่อเดือนธันวาคม 2561 ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นช่วงเวลาก่อนการเลือกตั้ง 2562 ขณะเดียวกันในเวทีดังกล่าวยังมีตัวแทนพรรคการเมืองต่าง ๆ เข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อาทิ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคเพื่อไทย พรรคอนาคตใหม่ เป็นต้น (SALIKA Knowledge sharing space, 2562) นโยบายด้านการศึกษาของทั้ง 3 พรรคมีความโดดเด่นแตกต่างกันไป แต่มีประเด็นร่วมกันในเรื่องของการปฏิรูประบบการศึกษาไทย ซึ่งถือเป็นการเข้าไปดูแลในระบบโครงสร้างของการศึกษา ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญดังตารางต่อไปนี้

	ประชาธิปัตย์	เพื่อไทย	อนาคตใหม่
คำขวัญ นโยบายด้าน การศึกษา	เรียนดี เรียนฟรี มี งานทำ	พัฒนาคนให้ทัน โลก	ปฏิวัติการศึกษา
งบประมาณ	62,348 ล้านบาท	ยังไม่เปิดเผย	100,000 ล้านบาท / 3ปี



	ประชาธิปัตย์	เพื่อไทย	อนาคตใหม่
สาระสำคัญของนโยบายด้านการศึกษา	1.เพิ่มครูปฐมวัย เพิ่มศูนย์เด็กเล็ก เน้นสอนกระบวนการคิด	1.นำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาประกอบการเรียนการสอน	1.จัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนทุกระดับได้บริหารโดยตรง
	2.ขยายกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาในระดับปริญญาตรีให้เพียงพอต่อความต้องการ และมีช่องทางที่หลากหลายในการขุดใช้ทุนคืน	2.เรียนฟรี 15 ปี ต้องฟรีจริง	2. เพิ่มศูนย์เด็กเล็ก 20,000 แห่งทั่วประเทศ
	3.ส่งเสริมให้นักเรียน ม.ปลายได้เรียนตามความสนใจและสามารถออกแบบหลักสูตรการเรียนเองได้	3.ยกระดับพัฒนา ศูนย์เด็กเล็ก อัจฉริยะ 20,000 แห่งทั่วประเทศ	3.ปรับหลักสูตรการเรียน เพิ่ม วิชาชีฟ และ วิชาชีวิต
	4.สนับสนุนอาหารเช้าและอาหารกลางวันฟรีสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล-ม.3	4.พัฒนาเด็กไทยให้มีทักษะ 3 ภาษา คือ ไทย อังกฤษ จีน	4.ยกเลิกโครงสร้างที่ซ้ำซ้อน และจัดการโครงสร้างอำนาจใหม่ให้การบริหารจัดการโรงเรียนและการศึกษา สอดคล้องกับวิถีชีวิต และการพัฒนาในท้องถิ่น



	ประชาธิปไตย	เพื่อไทย	อนาคตใหม่
	5.พัฒนา ภาษาอังกฤษ ภายใต้ แนวคิด English For All เพื่อให้เด็กทุกคน พูดภาษาอังกฤษได้	5.‘เรียนก่อนผ่อน ทีหลัง’ เมื่อมีงาน ทำ ด้วยกองทุน กู้ยืม เพื่อ การศึกษาที่ผูกพัน กับรายได้ใน อนาคต	5.ยุบโครงสร้าง กระทรวงศึกษาธิการที่ไม่ จำเป็น และยุบโครงการที่ไม่ เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

แต่กระนั้นก็ตามเมื่อวันเลือกตั้งใกล้เข้ามาเสียงสะท้อนถึงนโยบายด้านการศึกษายังคงมาจากนักวิชาการด้านการศึกษา อาทิ ศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ชี้ให้เห็นว่า โดยภาพรวมของนโยบายการศึกษาของพรรคการเมืองต่าง ๆ ในการเลือกตั้ง 2562 นี้ ยังคงเน้นที่นโยบายด้านเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันยังไม่พบความชัดเจนว่านโยบายการศึกษาของพรรคการเมืองใด จะเข้ามามีบทบาทในการแก้ปัญหาการศึกษาที่เกิดขึ้นในประเทศไทย แต่พรรคการเมืองที่มีความโดดเด่นร่วมกันในการจัดทำนโยบายอย่างเป็นระบบ แต่ยังคงเน้นไปในทางประชานิยมมากกว่าระบบสวัสดิการคือ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคเพื่อไทย และพรรคอนาคตใหม่ (มติชนออนไลน์, 2562)

ดังนั้นจากข้อมูลที่กำลังมาข้างหน้าจึงเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของพรรคการเมืองในประเด็นของนโยบายที่มีส่วนเข้าไปส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในการเลือกตั้ง 2562 นั้น แม้ว่าผลการสำรวจจากสถาบันพระปกเกล้าจะชี้ให้เห็นว่านโยบายด้านการศึกษาเป็นสิ่งที่คนรุ่นใหม่ ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 18-25 ปีนั้นให้ความสนใจถึงร้อยละ 22.3 แต่ขณะเดียวกันการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ การออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการศึกษา เช่นที่นักวิชาการด้านการศึกษาทั้ง 2 ท่านข้างต้นได้กระทำนั้น จากการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องยังไม่พบว่ามีแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในลักษณะดังกล่าว หากเทียบกับการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในประเด็นสมาชิกพรรคการเมือง เช่น การสำรวจความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับความนิยมในตัวผู้นำพรรค



การเมืองในการเลือกตั้ง 2562 ซึ่งจะขอล่าถึงในลำดับถัดไปนั้น นี่จึงนำไปสู่การเกิดประเด็นคำถามที่สามารถศึกษาต่อยอดได้ว่า บทบาทของพรรคการเมืองในประเด็นของนโยบายด้านการศึกษาถือเป็นสิ่งที่ยังเข้าไม่ถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในการเลือกตั้ง 2562 หรือเป็นสิ่งที่คนรุ่นใหม่ยังเข้าไม่ถึงกันแน่

พรรคการเมือง: สมาชิกพรรคการเมือง

“หน้าที่เลือกสรรบุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้ง เป็นหน้าที่พรรคการเมืองทั่ว ๆ ไป เพื่อพรรคจะได้เข้าไปมีโอกาสควบคุมการใช้อำนาจหน้าที่ตำแหน่งนั้น ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายพรรค หน้าที่ในการเลือกสรรบุคคลเข้ารับสมัครรับเลือกตั้งนี้นับเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยประชาชนในการเลือกตั้ง เพราะบุคคลที่พรรคคัดเลือกให้เข้าสมัครรับเลือกตั้งนั้น ได้รับการพิจารณาถ่วงดุลโดยพรรคการเมืองมาแล้วว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถหรือเหมาะสมกับตำแหน่ง ประเทศที่มีพรรคการเมืองที่มั่นคง ประชาชนผู้เลือกตั้งจะไม่คำนึงถึงตัวบุคคล แต่พิจารณาถึงพรรคการเมืองว่าพรรคใด จะรักษามลประโยชน์ของเขาหรือมีแนวนโยบายตรงกับความคิดเห็นของเขามากกว่า”

จากการสำรวจความคิดเห็นโดย “นิด้าโพล” สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ (นิด้า) ในหัวข้อ พลัคนรุ่นใหม่กับการเลือกตั้งครั้งแรก ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ไม่เคยลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีอายุระหว่าง 18 – 25 ปี โดยเกิดระหว่างปีพ.ศ.2537-2544 ชี้ให้เห็นว่าการไปลงคะแนนเสียงของคนรุ่นใหม่ในการเลือกตั้ง 2562 นี้ ร้อยละ 84.93 ระบุว่า ไปแน่นอน รองลงมาร้อยละ 8.53 ระบุว่า ไม่ไปแน่นอน ส่วนร้อยละ 6.54 ระบุว่า ไม่แน่ใจ ดังนั้นจากผลการสำรวจดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าคนรุ่นใหม่เป็นกลุ่มคนที่ให้ความสนใจในการเลือกตั้ง 2562 อยู่ในอัตราส่วนที่สูง และจากผลการสำรวจดังกล่าวยังชี้ให้เห็นพรรคการเมืองที่คนรุ่นใหม่ต้องการให้ได้คะแนนเสียงมากที่สุดและเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล ร้อยละ 18.47 พรรคเพื่อไทย รองลงมา ร้อยละ 13.86 พรรคอนาคตใหม่ รองลงมา ร้อยละ 10.73 พรรคประชาธิปัตย์

และเมื่อสำรวจการตัดสินใจของคนรุ่นใหม่ในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า ร้อยละ 50.39 ระบุว่า เลือกทั้งจากพรรคการเมืองและจากตัวผู้สมัคร รองลงมา ร้อยละ 25.63 ระบุว่า เลือกจากพรรคการเมือง รองลงมา ร้อยละ 23.98 ระบุว่า เลือกจากตัวผู้สมัคร



อย่างไรก็ตามจากหน้าที่และบทบาทพรรคการเมืองที่ชี้ให้เห็นว่า “หน้าที่เลือกสรรบุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้ง เป็นหน้าที่พรรคการเมืองทั่ว ๆ ไป เพื่อพรรคจะได้เข้าไปมีโอกาสควบคุมการใช้อำนาจหน้าที่ตำแหน่งนั้น ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายพรรค หน้าที่ในการเลือกสรรบุคคลเข้ารับสมัครรับเลือกตั้งนี้นับเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยประชาชนในการเลือกตั้ง เพราะบุคคลที่พรรคคัดเลือกให้เข้าสมัครรับเลือกตั้งนั้น ได้รับการพิจารณาถ่วงปรองโดยพรรคการเมืองมาแล้วว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถหรือเหมาะสมกับตำแหน่ง ประเทศที่มีพรรคการเมืองที่มั่นคง ประชาชนผู้เลือกตั้งจะไม่คำนึงถึงตัวบุคคล แต่พิจารณาถึงพรรคการเมืองว่าพรรคใด จะรักษาผลประโยชน์ของเขาหรือมีแนวนโยบายตรงกับความคิดเห็นของเขามากกว่า”

เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความพยายามของพรรคการเมืองในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภายในประเทศ ขณะเดียวกันในการเลือกตั้ง 2562 นี้ เราพบว่าพรรคการเมืองมีความพยายามที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับคนรุ่นใหม่โดยการเปิดตัวสมาชิกพรรคของตนที่เป็นคนรุ่นใหม่เช่นกัน เพื่อสร้างการได้รับการสนับสนุนทางการเมืองให้แก่พรรคของตน และขณะเดียวกันเพื่อเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้แก่คนรุ่นใหม่เช่นกัน

จากการสำรวจพบว่าพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยที่มีการแนะนำสมาชิกพรรคเพื่อสร้างการสนับสนุนจากคนรุ่นใหม่ อาทิ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคเพื่อไทย พรรคอนาคตใหม่ ซึ่งในส่วนของพรรคประชาธิปัตย์ มีการเปิดตัว New Dem ซึ่งเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนงานด้านคนรุ่นใหม่ภายใต้พรรค โดยมีผู้ร่วมก่อตั้งองค์กรดังกล่าวทั้งหมดจำนวน 20 คน เป็นชาย 12 คน หญิง 8 คน ประกอบด้วย 1) นายพริษฐ์ วัชรสินธุ 2) นายแพทย์คนวัฒน์ จันทรลาวัณย์ 3) นายสุรภล หลีกภัย 4) นายพรพหม วิจิตเรษฐ 5) นางสาววิภัทร โตเต็มโชคชัยการ 6) นางสาวศิริภา อินทวิเชียร 7) นางสาวสุณัฐชา โล่สถาพรพิพิธ 8) นายสรพชญ บุญญามณี 9) นางสาวธนาภา จันทวรา 10) นางสาวสุชาดา แทนทรัพย์ 11) นายพีรสรณ์ จิรพิชิตชัย 12) นายวิภูษิต มีสิทธิ์ 13) นางสาวอาภา รัชตะกุลธำรง 14) นายชัยชนะ เดชเดโช 15) นายชรินทร์ เนรัญชร 16) นายบุญรักษา พรหมวัง 17) นายภูมิบัติ วิชญะพงษ์ 18) นางสาวมัญฉิณี มูลทิพย์ 19) นางสาวนลินนิภา ธาระราช 20) นายณัฐภัทร เนียวกุล ซึ่งทุกคนที่กล่าวมาล้วนอยู่ภายใต้องค์กร New Dem ซึ่งเป็นการรวมตัวของคนรุ่นใหม่ภายใต้องค์กรดังกล่าว ส่วนหนึ่งมาจากทายาทนักการเมืองภายในพรรค อีกส่วนหนึ่งมาจากผู้ที่สนใจการเมือง โดยมีการชูสโลแกน “ก้าวนอก



กรอบ” และดำเนินกิจกรรมโดยการจับบัดดี้ (Buddy) ระหว่างคนรุ่นใหม่กับคนรุ่นเก่าในพรรค เพื่อทำงานร่วมกัน (ธนกร วงษ์ปัญญา, 2562)

ขณะที่พรรคเพื่อไทยได้มีการเปิดตัวคนรุ่นใหม่ที่จะเข้าร่วมสมัครสมาชิกพรรคจำนวนมาก ถึง 30 คนไปเมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ.2561 ที่ผ่านมา โดยส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับทางพรรคเพื่อไทยเป็นทุนเดิมอยู่แล้วในฐานะนักวิชาการ ลูก หลาน ของสมาชิกพรรค อาทิ นางสาว อรุณี กาทยานนท์ นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ และ นายต้น ณ ระนอง บุตรชาย นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง เป็นต้น (The Standard, 2561)

ส่วนพรรคอนาคตใหม่นั้น นอกจากนโยบายด้านการศึกษาแล้ว หัวหน้าพรรคและสมาชิกพรรคส่วนใหญ่ล้วนเป็นที่รู้จักของคนรุ่นใหม่ในแวดวงการศึกษา อาทิ นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ รศ.ดร.ปิยบุตร แสงกนกกุล เป็นต้น ซึ่งการตอกย้ำความนิยมในตัวผู้นำพรรคสะท้อนออกมาจาก ผลการสำรวจความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่กำลังศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้ง 19 คณะ และ 1 สำนักวิชา จำนวน 1,266 ตัวอย่าง โดยชมรมสภาจำลอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับสำนักพิมพ์สำนักนิสิตสามย่าน เพื่อสะท้อนเสียงของนิสิต ผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก หรือ First time voter หรือ New voter หรือ Young voter จากการสำรวจพบว่า ความนิยมในพรรคอนาคตใหม่มีมากถึงร้อยละ 70.8 พรรคเพื่อไทย ร้อยละ 16 พรรคประชาธิปัตย์ ร้อยละ 5.2 ส่วนความนิยมในตัวผู้นำพรรคที่เป็นนายกรัฐมนตรีในดวงใจ นิสิตยังคงมอบให้แก่ นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ ถึงร้อยละ 53.8 นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ร้อยละ 23.7 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ร้อยละ 5.2 (มติชนออนไลน์, 2562)

อย่างไรก็ตามจากผลการสำรวจข้างต้นและข้อมูลที่ได้กล่าวมาในประเด็นของสมาชิกพรรคของทั้ง 3 พรรคการเมือง อันได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคเพื่อไทย และพรรคอนาคตใหม่นี้ เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของพรรคการเมืองในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับคนรุ่นใหม่ทั้งสมาชิกพรรคของตนเอง และคนรุ่นใหม่ที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกในการเลือกตั้ง 2562 แต่ขณะเดียวกันจากการสำรวจบทบาททางการเมืองของพรรคการเมืองในประเด็นของสมาชิกพรรค ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ เป็นสิ่งที่สามารถต่อยอดการศึกษาในประเด็นของความนิยมในตัวสมาชิกพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการสร้างฐานคะแนนเสียงจากคนรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก หรือ First time voter หรือ New voter หรือ Young voter ในวาระต่อไปได้อีกด้วย



สรุป

จากข้อมูลข้างต้นทั้งหมดที่กล่าวมา เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของพรรคการเมืองกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนรุ่นใหม่ในการเลือกตั้ง 2562 ผ่านนโยบายด้านการศึกษาและสมาชิกพรรคการเมือง ของพรรคประชาธิปัตย์ พรรคเพื่อไทย และ พรรคอนาคตใหม่ เราจะพบว่านโยบายด้านการศึกษาของทั้ง 3 พรรคการเมืองยังคงให้ความสำคัญกับรูปแบบประชานิยมมากกว่าการจัดสวัสดิการด้านการศึกษา และเรายังไม่พบข้อถกเถียงในหมู่ของคนรุ่นใหม่ที่มีความเกี่ยวข้องอย่างชัดเจนในประเด็นนโยบายด้านการศึกษา ขณะเดียวกันเราพบความเคลื่อนไหวในการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในประเด็นของสมาชิกพรรค ซึ่งแสดงออกอย่างเป็นรูปธรรมโดยคนรุ่นใหม่ ผ่านการสำรวจความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่กำลังศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับความนิยมในตัวผู้นำพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง 2562

อย่างไรก็ตามจากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้บทบาทของพรรคการเมืองในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับคนรุ่นใหม่ในการเลือกตั้ง 2562 นี้ แม้ว่าจะมีการส่งเสริมผ่านนโยบายด้านการศึกษาและสมาชิกพรรคการเมือง เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการเลือกตั้ง ในการที่คนรุ่นใหม่จะออกมาใช้สิทธิใช้เสียงของตน หรือแม้กระทั่งเพียงแค่เป็นจุดกำเนิดในการผลักดันให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแล้ว พรรคการเมืองยังมีใช้ตัวบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับคนรุ่นใหม่ เพื่อที่จะเข้าถึงพื้นที่ของคนรุ่นใหม่ มาเป็นแรงผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนรุ่นใหม่ ในฐานะ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก หรือ First time voter หรือ New voter หรือ Young voter

เอกสารอ้างอิง

- จงพิศ ลิทธิพงษ์. (2556). นโยบายพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณัชชาภัทร อุ่นตรงจิตร. (2552). รัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมดาเพรส.



- ธนกร วงษ์ปัญญา. (13 มีนาคม 2562). เปิดตัว New Dem คนรุ่นใหม่ประชาธิปไตย ชูเป้าหมายใหม่บนพื้นที่พรรคเก่าแก่การเมืองไทย. เข้าถึงได้จาก <http://thestandard.co/new-dem-democrat-party/>
- บีบีซี. (18 กุมภาพันธ์ 2562). เลือกตั้ง 2562 ที่สุดที่คุณอาจยังไม่รู้ก่อนเข้าคูหา. เข้าถึงได้จาก <http://www.bbc.com/thai/thailand-46902175>
- ประชาไท. (19 มีนาคม 2562). ผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก 24 มี.ค. 62 ผ่านอะไรมาบ้าง. เข้าถึงได้จาก <http://prachathai.com/journal/2019/03/81579>
- มติชนออนไลน์. (19 มีนาคม 2562). เกาะติดเลือกตั้ง 62 “จุดเปลี่ยน” หรือ “จุดแตกหัก” ประเทศไทย? เข้าถึงได้จาก <http://m.youtube.com/watch?v=s75dEtDA9uE>
- มติชนออนไลน์. (15 มีนาคม 2562). โพลนิสิตจุฬาฯ 1,266 ตัวอย่าง “อนาคตใหม่” ครองใจนิสิตจุฬาฯ ธนาธร-ซัชชาตินายกฯ. เข้าถึงได้จาก http://www.matichon.co.th/politics/news_1406479
- วิทยา นภาศิริกุลกิจ และสุรพล ราชภัณฑารักษ์. (2539). พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ Political . กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ และ สุขุม นวลสกุล. (2543). การเมืองการปกครองไทย Thai Government and Politics PS 110. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุธาสัย ยัมประเสริฐ. (2551). สายธารประวัติศาสตร์ประชาธิปไตยไทย. กรุงเทพมหานคร: พี.เพรส.
- อรณิข รุ่งธิพานนท์. (2561). การกำหนดคุณสมบัติอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ 2560. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา.
- SALIKA Knowledge sharing space. (9 มีนาคม 2562). 3 ปัญหาเก่า+2 ความท้าทายใหม่ ชี้ชะตา ‘นโยบายการศึกษาไทย’ ไปต่ออย่างไร หลังเลือกตั้ง 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.salika.co/2019/02/16/educayion-policy-after-election-2562>
- The Standard. (29 มีนาคม 2561). พรรคเพื่อไทยเปิดตัวคนรุ่นใหม่ นักวิชาการ-ลูกหลานคนใน. เข้าถึงได้จาก <https://thestandard.co/pheu-thai-party-new-politicians>